

Sygn. akt II AKz 98/13

POSTANOWIENIE

Dnia 27 marca 2013 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący: SSA Andrzej Olszewski (spr.)

Sędziowie: SA Stanisław Stankiewicz

SA Andrzej Wiśniewski

Protokolant: st. sekr. sądowy Anita Jagielska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Apelacyjnej Jerzego Masierowskiego

po rozpoznaniu w sprawie **R. M.**

zażalenia wniesionego przez Prokuratora Prokuratury Rejonowej w Pyrzycach

na postanowienie Sądu Okręgowego w Szczecinie z dnia 6 marca 2013r.

sygn. akt III K 39/13

w przedmiocie zwrotu sprawy do prokuratury w celu uzupełnienia istotnych braków postępowania przygotowawczego

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k.

postanawia:

uchylić zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę R. M. Sądowi Okręgowemu w Szczecinie do dalszego merytorycznego prowadzenia.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 6 marca 2013r., Sąd Okręgowy w Szczecinie postanowił zwrócić sprawę R. M. prokuratorowi w celu uzupełnienia postępowania przygotowawczego poprzez:

„- uzyskanie opinii biegłych psychiatrów, na okoliczność czy oskarżony cierpi na chorobę psychiczną, upośledzenie umysłowe, czy też z uwagi na stan zdrowia psychicznego, miał zdolność do rozpoznania znaczenia zarzucanych mu czynów i pokierowania swoim postępowaniem, czy też te zdolności były zniesione lub ograniczone w znacznym stopniu, czy może brać udział w postępowaniu karnym, czy ewentualnie w razie zniesienia tych zdolności zagraża popełnieniem czynów o znacznej społecznej szkodliwości w przyszłości, czy niezbędnym jest jego leczenie w zamkniętym zakładzie psychiatrycznym,

- uzyskanie opinii sądowno - lekarskiej mającej na celu ustalenie jakich obrażeń ciała w wyniku wypadku drogowego z dnia 11 marca 2012 r. doznał znajdujący się w pojeździe marki B. o nr rejestracyjnym (...) małoletni B. noszący nazwisko matki O. lub nazwisko ojca M. (brak w aktach sprawy bliższych danych w tym zakresie) oraz czy obrażenia te naruszyły czynności narządów ciała i na jaki okres.”

Zażalenie na powyższe orzeczenie wywiódł prokurator. Zaskarżył je w całości i zarzucił:

„błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia i mający wpływ na jego treść, polegający na niezasadnym przyjęciu, iż w prowadzonym postępowaniu koniecznym jest uzyskanie opinii sądowno - psychiatrycznej dotyczącej oskarżonego R. M. oraz opinii biegłych z dziedziny medycyny sądowej, mającej na celu ustalenie, jakich obrażeń ciała w wyniku zaistniałego w dniu 11 marca 2012r. wypadku drogowego doznał znajdujący się w pojeździe marki B. o nr rej. (...) B. M. (1) oraz czy obrażenia te naruszyły czynności narządów ciała wymienionego i na jaki okres podczas, gdy analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego prowadzi do odmiennych wniosków.”

Tak argumentując, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie prokuratora jest zasadne.

Podstawę prawną do ewentualnego zwrotu sprawy prokuratorowi stanowi art. 345 §1 k.p.k., zgodnie z którym sąd przekazuje sprawę prokuratorowi w celu uzupełnienia śledztwa lub dochodzenia, jeżeli akta sprawy wskazują na istotne braki tego postępowania, zwłaszcza na potrzebę poszukiwania dowodów, zaś dokonanie niezbędnych czynności przez sąd powodowałoby znaczne trudności. Już sama językowa wykładnia powołanego przepisu prowadzi do wniosku, iż sprawę można przekazać gdy łącznie wystąpi sytuacja, w której braki postępowania przygotowawczego są istotne, a dokonanie niezbędnych czynności konwalidujących postępowanie powodowałoby dla sądu znaczne trudności. Przyjmuje się, iż znaczne trudności należy rozumieć jako takie, które są czasochłonne lub pracochłonne dla sądu.

Przenosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy należy stwierdzić, iż żadna z wymienionych przez Sąd Okręgowy przyczyn zwrotu sprawy do prokuratury nie może uzasadniać wydanej decyzji.

Odnosząc się do pierwszej z przyczyn, która miałaby uzasadniać zwrot sprawy do prokuratury tj. potrzeby zasięgnięcia opinii biegłych psychiatrów, na okoliczność dotyczącą stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, w badanej sprawie nie mieści się w dyspozycji art. 345 §1 k.p.k.. Ujawnione bowiem w postępowaniu przygotowawczym okoliczności dotyczące osobowości i stanu psychicznego oskarżonego nie wymagały rozważenia, ani nie nasuwały uzasadnionych wątpliwości co do jego poczytalności. Prokurator uzyskując dane osobowe R. M. ustalił, że jest on zdrowy, nie leczony psychiatrycznie i neurologicznie (k. 84 akt). Organ prowadzący postępowanie przygotowawcze nie podjął wątpliwości co do poczytalności podejrzanego i przeświadczenia tego nie obalają oczywiste dowody. Dodatkowo Sąd Rejonowy w Stargardzie Szczecińskim o wątpliwościach co do poczytalności oskarżonego i w konsekwencji potrzebie dopuszczenia dowodu z opinii dwóch biegłych psychiatrów na tę okoliczność doszedł dopiero po przeprowadzeniu znacznej części postępowania dowodowego, w tym przede wszystkim po złożeniu wyjaśnień na rozprawie przez oskarżonego i przesłuchaniu pokrzywdzonej.

Dodatkowo zgodzić się należy ze skarżącym, iż Sąd Okręgowy w zaskarżonym postanowieniu nie wskazał argumentów przemawiających za potrzebą przeprowadzenia badania sądowo-psychiatrycznego oskarżonego, poprzestając jedynie na stwierdzeniu takiej konieczności. Sam fakt możliwości zakwalifikowania czynu jako zbrodni usiłowania zabójstwa nie może jeszcze przesądzać o konieczności przeprowadzenia dowodu z opinii biegłych lekarzy psychiatrów.

W razie gdyby Sąd Okręgowy, jak w zaskarżonym postanowieniu, doszedł do wniosku, że wątpliwości co do poczytalności oskarżonego występują obecnie, to wówczas, czynność ta nie wymaga poszukiwania dowodu, a jego przeprowadzenia. Zlecenie takiej opinii jest tak samo możliwe przez sąd i prokuratora. Co więcej zabierze dokładanie tyle samo czasu na etapie postępowania sądowego, jak i przygotowawczego. Dlatego nie można przyjąć, iż taka przyczyna mogłaby uzasadniać zwrot sprawy do prokuratury.

W tej więc sytuacji, wobec powstania takich wątpliwości **dopiero na etapie postępowania sądowego** – okoliczność ta nie powinna dawać podstawy do zwrotu sprawy do uzupełnienia postępowania przygotowawczego.

Także druga z zaprezentowanych przez Sąd Okręgowy w Szczecinie przyczyn, która miał uzasadniać zwrot sprawy do prokuratury tj. uzyskanie opinii sądowo-lekarskiej, mającej na celu ustalenie jakich obrażeń ciała doznał małoletni syn pokrzywdzonej nie może, na gruncie niniejszej sprawy, doprowadzić do zwrotu sprawy do uzupełnienia w postępowaniu przygotowawczym. Faktycznie zadaniem prokuratury jest wyjaśnienie wszelkich wątków sprawy świadczących, tak za, jak i przeciw oskarżonemu. Niemniej jednak w tym konkretnym przypadku należy w pełni podzielić stanowisko skarżącego, że przeprowadzenie takiego dowodu jest całkowicie bezcelowe albowiem z akt sprawy można obecnie wyprowadzić wniosek, że małoletni B. M. (1) nie doznał żadnych obrażeń ciała. Świadczą o tym: notatki służbowe, znajdująca się na kartach 10 i 44 akt sprawy, z których wynika, że u małoletniego nie stwierdzono żadnych obrażeń ciała i przekazano go rodzicom, a także zeznania M. O., która relacjonując przebieg zdarzenia podała, że uzyskała informacje, że jej syn żyje i jest cały (k. 140). Dodatkowo brak potrzeby przeprowadzenia wyżej wskazanej opinii potwierdziła także dokumentacja przesłana ze (...) ZOZ (...) w S. przy ul. (...), z której wynika, że B. M. (1) nie doznał żadnych urazów ciała (k. 195-196).

Reasumując należy jeszcze raz stwierdzić, że argumenty sądu meriti, w przeciwieństwie do tych przedstawionych w zażaleniu, nie przekonują. Jeden z ewentualnych braków może być w sposób niezakłócający postępowania sądowego wyeliminowany przez sąd pierwszej instancji, drugi zaś związany z rzekomą potrzebą przeprowadzenia opinii o obrażeniach ciała B. M. (1) w ogóle nie występuje.

W świetle powyższej argumentacji, Sąd Apelacyjny w Szczecinie postanowił jak na wstępie.